

Verkalyðsblaðið

5. tölublað 10. árgangur

26. maí 1981

Verð kr 4.00

Akureyri: Er verkalyðshreyfingin ólýðræðisleg?

Áhugahópur um aukið lýðræði í verkalyðshreyfingunni er hópur almennra félaga innan verkalyðsfélaga á Akureyri. Hópur þessi ákvað að standa fyrir almennum opnum fundi á Akureyri 23. maí. Efni fundarins var: "Lýðræði í verkalyðshreyfingunni?" Ræðumenn á fundinum voru þessir: Hákon Hákonarson, forseti Alþýðusambands Norðurlands og félagi í skipulagsnefnd ASÍ,

en sú nefnd hefur gefið fyrirheit um að leggja fram í haust tillögur er miði að auknu lýðræði innan hreyfingarinnar. Hákon fjallaði um "Skipulag ASÍ - kosti þess og galla". Hjördis Hjartardóttir, sem staðið hefur framarlega í starfi "Áhugasamra félaga í BSRB", talaði um "Lýðræði í BSRB, starf Áhugasamra félaga og starf Stéttabaráttuhópsins í R.vík".

Guðmundur Sæmundsson, Einingu, talaði fyrir hönd áhugahópsins sem að fundinum stóð og nefnir hann erindi sitt "Um Gúllíver verkalyðsformann o.fl.". Gunnar Hallsson, Félagi verslunar- og skrifstofufólks á Akureyri, ræddi um "Flokksræði á síðasta ASÍ-þingi", en hann var fulltrúi þar. Að þessum ávörpum loknum voru almennar umræður, fyrirspurnir og athugasemdir.

Frh. á bls. 5

1. áfangi í baráttu fóstura

TIL HAMINGJU MEÐ SIGURINN FÓSTRUR.

Fóstrur unnu sigur í kjaradeilu sinni. Þetta er eftirtektarverður sigur. Þegar heilu starfsstéttirnar segja upp störfum sínum í kjarabaráttu, vegna þess að verkfallsrétt skortir, er ekki hægt að segja að slíkt sé gert til að reka á eftir ósanngjörnum kröfum.

Breyttar þjóðfélagsaðstæður.

Sigur fóstura í kjaradeil - unni er eftirtektarverður vegna þess að með honum tókst, ekki aðeins að rétta hlut þessa láglaunahóps, heldur líka að upphefja fóstrustarfið í átt til þess gildis sem því ber í nútíma þjóðfélagi.

Þjóðfélagsþróunin undanfarna áratugi hefur öll verið í þá átt að gildi samfélagslegs uppeldis hefur aukist. Samfélagslegt uppeldi, eins og því hefur verið háttað hingað til í skóla- og dagvistarkerfinu er enn í mótun. Uppeldisþætti skólanna hefur hvergi nærri nógu vel verið sinnt og enn er ástand dagvistarmála þannig að aðeins lítil hluti barna fær að njóta dagvistunar og þess uppeldis sem þar býðst. Ein helsta forsenda þess að dagvistarheimili sýni

hvers megnug þau geti verið í uppeldi barna, er að við heimilin starfi vel menntað og vel launað starfsfólk. Kjarabaráttu fóstura hefur gripið inn í þá þróun að svo mætti verða.

Eins og launamálum fóstura var háttað fyrir nýgerða samninga buðu þau ekki upp á aðsókn til þessara starfa, þegar þess er að auki gætt að þriggja ára sérskólanám liggir að baki. Með nýgerðum samningum færast fóstrur nær í launakjörum öðrum þeim sem við uppeldismál starfa í þjóðfélaginu, t.d. kennurum. Enn vantar samt á að fóstrur búi við svipuð kjör að öðru leiti, svo sem vinnutíma og aðstöðu.

Baráttuadferð fóstura.

Margur embættismaðurinn hjá ríki og bæ hefur hall-

Frh. á bls. 3

VSÍ á vígaslóð

Það upplýsist hér með að það eru ekki til aukin verðmæti til skipta milli atvinnurekenda og launafólks, framleiðsla mun ekki aukast og arður ekki heldur. Því miður geta grunnlaun ekki hækkað. Svona hljóðar árlegur barlómur Vinnuveitendasambandsins, sem hélt aðalfund í byrjun maí. Annar boðskapur fundarins er í sama dúr.

Að baki frasanna.

Þetta hér að ofan kallar VSÍ "Grundvöll samninga". Hann teljum við tilbúinn til þess að fullnægja fyrirfram ákveðinni stefnu: Engin óbætt útgjöld - þ.e.a.s. atvinnurekendur telja ekki skilyrði góð til þess að klípa ögn af arði sínum í von um góða umbun

eins og þegar þensla er í efnahagskerfi þeirra. VSÍ reynir auðvitað ekki að sanna mál sitt óyggjandi rökum. Frasinum um þjóðartekjurnar segir fátt vegna þess að hugtakið þjóðartekjur getur hvorki sagt alla söguna um verðmatasköpun í landinu né þaðan af síður sýnt skiptingu vinnuárðsins

milli launafólks og atvinnurekenda. Kaupránið undanfarið hefur fært atvinnurekendum drjúgar tekjur auk alls þess sem "stolið er undan" í kerfinu. Frasinum um aukna framleiðni á bæði að telja fólki trú um að það þurfi að búa til lo kr. til viðbótar öllu hinu svo laun hækki um 1 kr. og eins á hann að vernda kjör atvinnurekenda. Það er nefnilega hægt að klípa 1 kr. í launahækkun af arði atvinnurekenda án þess að framleiða meira - ef "bág" kjör þeirra eru látnin rýrna, - já rýrna.

Hver eru kjör VSÍ-manna?

Væri ekki forvitnilegt að fá yfirlit yfir rekstur fyrirtækja aðildarmanna VSÍ? Hvernig skyldi tekjuskiptingu félagsmanna vera háttað? Hvað er "hæfilegur" hagnaður? Svo virðist sem mikill meirihluti fyrirtækja á Íslandi sjái eigendum, ríki eða hluthöfum fyrir rausnarleg-

um tekjum meðan láglaunavofan neyðir 70-80% launafólks til vinnuprælkunar. Rúml. 4000 félagar VSÍ halda greinilega að óeigin-gjarnt hugsjónastarf þeirra við að útvega afganginum af þjóðinni vinnu, geri þá bæði dýrmæta og réttharri en aðra til arðsins af vinnunni. Því verður að breyta.

Reitt til höggs.

VSÍ atlar sé langt í samningunum næstu. Farið er fram á enn verra vísitölukerfi og seinvirkari vísitöluhækkunar. Tveggja ára samningar verði gerðir án grunnkaupshækkana o.fl. Verkalyðsforystan hefur ekki haft hátt um þessi atriði, enda mikill stéttasamvinnuhugur í flestum framámönnunum þar. Ásmundur Stefásson taldi fast af þessu "koma til greina". Hörð viðbrögð og lýðræðisleg mótun gagnstefnu hefðu þó

Frh. á bls. 4

"Fram til orrustu" - segir formaður VSÍ. Þá raskja menn sig á ASÍ-kontórum.

Dómsúrskurður: Brésneff sekur

1967 dæmdi Russell-dómstóllinn Bandaríkin sek um þjóðarmorð í Indókná. Síðar var stofnaður starfandi dómstóll sem tók upp málefni Afganistan 1.-3. maí sl. í Stokkhólmi. 14 lögfræðingar, sagnfræðingar, rithöfundar o.fl. vfirheyrðu fjölda vitna um atburðarás þessa óhugnanlega stríðs sem hefur kostað nærri hálfa milljón afgana lífið og rekið 2 milljónir á flótta - stríðs sem fær að liggja í allt of miklu þagnargildi á Íslandi.

Í vitnaleiðslum kom fram að Sovétmenn nota napalm, "fiðrildasprengrur" með hundruðum flísa, eiturgas, jurtaeitur og skipulagða eyðileggingu þorpa á landsbyggðinni. Sannanir lágu á borðum. Hins vegar fannst ekkert sönnunargagn sem gæti bent til þess að hálfkveðnar vísur Brésneffs, Karmals og fáeinna íslenskra friðardúfna um pakistanska, kínverska og bandaríska íhlutun væru marktakar.

Niðurstöður dómstólsins voru þar að Sovétríkin eru sek um árásarstríð í Afganistan og brot á sjálfsákvörðunarrétti þjóða.

Sovésk blöð munu vafa-

Þessi litla stúlka hefur ef til vill stigið á "fiðrildisprengru" sem einhver hinna loo þús. sovéska dæta lagði í veg hennar til þess að hjálpa til við að koma á "sósíalísma" í landi hennar.

Raunveruleikinn er annar en TASS vill vera láta. Myndin á að sýna káta Afgana þakka veitta aðstoð eða eitthvað þvíum líkt. Skyldu þeir vita af stúlkunni á hinni myndinni?

Í vanmætti og ofsareiði kasta þessir unglingar á Norður-Írlandi grjóti í brynvarða bifreið breska hersins í fátakrahverfi Londonderry. Grjókastíð vekur ekki Bobby Sands til lífsins eða aðra þá fjöðurlandsvíni og saklausa borgara sem fallið hafa í frelsisbaráttu Íra. Það er óttinn við að missa eigur og forréttindi sem heldur við hreyfingu sambandssinna á N-Írlandi og efnahagsítök Bretá fá stjórnvöld í London til að verja skikann sem þeir hafa réttláusir rænt af Írlandi. Kommúnistasamtökin eru andvíg hryðjuverkum, en þau styðja heilshugar írska frelsisbaráttu og þá valdbeitingu sem fjöldinn stendur á bak við og beinist gegn hernaði á hendur fólkinu á N-Írlandi.

Það er greinilegt hvaða Flokkur skipar æðsta sess í hugum Zimbabwe-búa og íslensku pósthjónustunnar. Kommúnistasamtökin fengu nokkurn eintök af "The People's Weekly" frá Zimbabwe í pósthólf sitt. Utanáskriftin var: Flokksins, Reykjavík, Íceland. Nú mega einhverjir fara að vara sig.

Kjarnorkuvopnalaus Norðurlönd

Ísland ekki með.

Þann 1. maí hófst mikil undirskriftasöfnun á Norðurlöndum. Markmið hennar er kjarnorkuvopnalaus Norðurlönd. Athygli vekur að Ísland er hið eina norðurlandanna þar sem ekki er skipulögð slík undirskriftasöfnun. Enn meiri athygli vekur að það eru aðeins fjögur Norðurlandanna sem krafist er að verði kjarnorkuvopnalaus, Noregur, Danmörk, Svíþjóð og Finnland, en Ísland er undanskilið.

Þetta er mjög undarlegt, ekki síft þar sem forkólfar Alþýðubandalagsins hafa haft mjög hátt vegna meintra kjarnorkuvopna á Keflavíkurflugvelli. Ólafur Ragnar gratur sjálfsagt þetta tækifæri til að blása lífi í baráttuna gegn kjarnorkuvopnunum á Keflavíkurflugvelli, hvort sem þau eru nú til eða ekki. En af hverju skipuleggur Alþýðubandalagið ekki hliðstæða undirskriftasöfnun hér? Svárið liggur í yfirlýsingum forystumanna Sósíalísk

Venstreparti, bróðurflokks Alþýðubandalagsins í Noregi og í yfirlýsingum forystumanna undirskriftasöfnunarinnar þar. Einn af þeim síðarnefndu, Erik Alfson, sagði: "Það mundi flækja baráttuna fyrir kjarnorkuvopnalausum Norðurlöndum ef Ísland yrði með". Berge Furre, einn forystumanna SV sagði á landsfundi flokksins að ef krafist væri kjarnorkuvopnalaus Íslands, þá myndi einnig verða nauðsynlegt að krefjast þess að Sovétmenn fjarlægðu atóm-

vopn sín frá Kolaskaga.

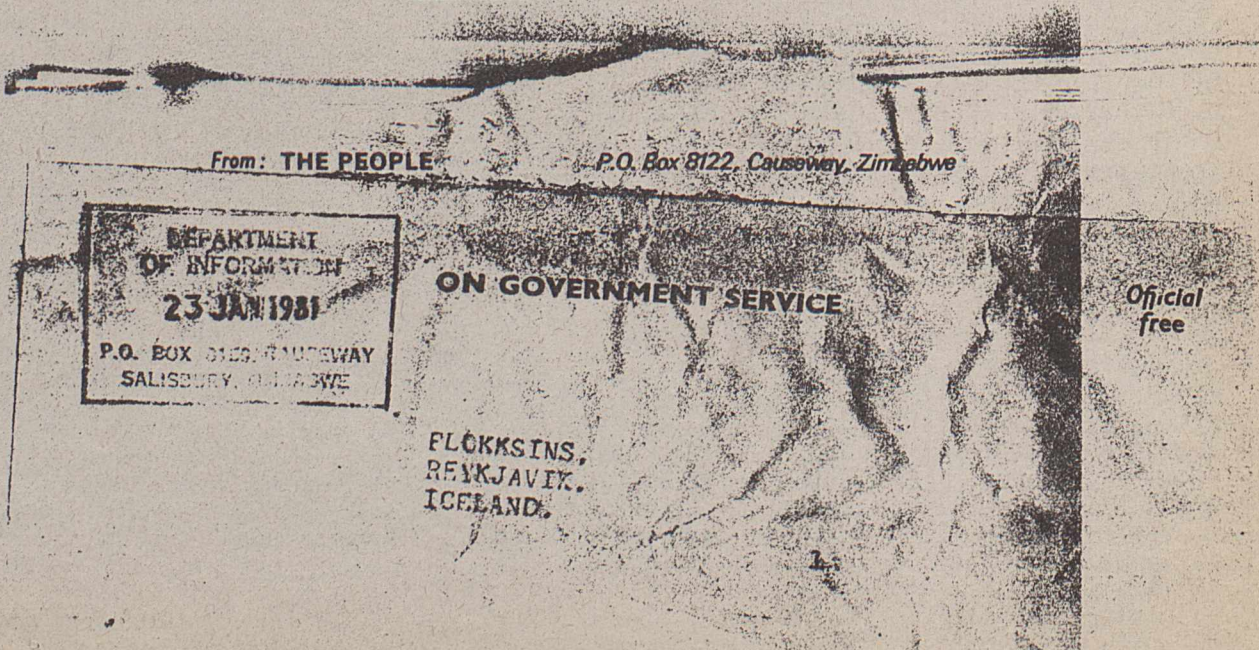
Þetta er mergurinn málsins. Á Íslandi er Nato-basi og hafsvæði milli Noregs og Íslands er mjög mikilvægt í stórveldaátökum. Krafa um kjarnorkuvopnalaus Ísland myndi ýta á eftir svipaðri kröfu um kjarnorkuvopnalaus Kolaskaga, og það þora hinir norrænu vinir okkar í vinstri hreyfingunni ekki að fara fram á.

Þessi undirskriftasöfnun er því mjög máttlaust vopn í hinni mjög svo nauðsynlegu baráttu gegn kjarnorkuvopnum. Ekki er hreyft við hagsmunum stórveldanna, og Íslendingar fá að sitja óáreittir áfram í skugga kjarnorkuögnunar-

Frh. á bls. 5

Orðstír KS í Zimbabwe!

Verkalýðsblaðið

Utgefandi: Kommúnistasamtökin
Ritstjóri: Ari Trausti Guðmundsson (ábm)
Aðsetur: Frakkastígur 14 (í húsnæði Októberbúðar)
Opnunartími: kl. 15-17 á þriðjud. og 16-18 á fimmtud.
Sími: 29212
Pósthólf: 5186 125 Reykjavík
Gírónr.: 12200-9
 Prentað í prentsmiðju blaðsins

Upp með nýjan verkalýðsflokk

Það blása ekki ferskir vindar um íslenska flokkakerfið. Samt eru einhverjar breytingar í aðsigi. Sjálfstæðisflokkur ólgar af andstöðum milli hinna íhaldssamari og þeirra sem eru ögn frjálslyndari, og milli fulltrúa stóratvinnurekenda á borð við Geir og hinna smærri. Nokkrar líkur eru á klöfningi í flokknum eftir landsfundinn í haust.

Alþýðuflokkur nálgast nú á ærifiðara með að rétt-
 lægstu fylgismörk sín frá lata tilvist sína milli
 því á árunum upp úr 1970 og Sjálfstæðisflokks, sem

hefur sömu efnahags- og utanríkisstefnu og Alþýðuflokkur, og Alþýðubandalagsins sem þróast sífellt til hægri og tekur yfir sósíaldemókratíska umbóta-
 stefnu og stéttasamvinnu Alþýðuflokksins. Flokkurinn gat ekki staðið við herferðina gegn spillingu og valdníðslu sem hann blés upp og aflaði sér fylgis út á.

Allnokkur óánægja brýst um í Alþýðubandalaginu sem missir á meira róttækis-
 svipinn og er orðið kerfis-
 flokkur sem nýtist nú atvinnurekendavaldi og borgaralegu ríkisvaldi vel sem hemill á alla baráttu fjöldans. Auðvitað styðja menn umbætur Alþýðubandalags og annarra flokka, en þar eru ekki það sem nú vantar.

Ef þú ert einn þeirra sem ert óánægður með lítið lýðræði í verkalýðshreyfingunni og flokkunum fjórum, ef þú ert einn þeirra sem vilt harðari kjarabaráttu og ert orðinn langbreyttur á glóruleysi núverandi efnahagskerfis, þá ert þú líklega einn þeirra sem sérð að alþýða manna á Íslandi hefur fulla þörf fyrir nýtt, sjálfstætt og róttækt stjórnmálaafl - verkalýðsflokk sem gengur erinda fjöldans og er lýðræðislegur flokkur. Meðan

gamli Alþýðuflokkurinn var eitthvað í þessa áttina, meðan Kommúnistaflokkurinn var til og á meðan Sósíalistaflokkurinn átti til margar góðar hliðar, var þjóðfélagsbarátta vinnandi alþýðu meiri, betri og árangursríkari en nokkru sinni fyrr og síðar.

Margir starfsgreinahópar hafa reynt sjálfstæða hagsmunabaráttu undanfarin ár, víða er dálítið andófslið innan verkalýðsfélaga, víða eru reiðir sósíalistar og stéttabaráttusinnar í flokkum eða utan þeirra. Þessi efniviður á eftir að ná saman og fólki til vinstri við Alþýðubandalagið verður að taka þátt í þeirri þróun. Hún getur aðeins orðið á þann veg að menn vinni saman að framgangi einstakra baráttumála, þvert á núverandi flokksbönd, ræði af alvöru um stefnuna, um verkalýðsvöld, um alþjóðamál, um kjarabaráttu og um starfs-
 hætti sína. Skoðanabaráttan er lífsnauðsynleg og má ekki hindra samvinnu á einhverjum sviðum eins og nú er algengast.

Við verðum að eignast raunverulegan verkalýðsflokk og getum aðeins búið hann til sjálf.

21.5. ágé.

Framhald af forsíðu

mált þeim aðferðum sem fósturur beittu til að ná fram kröfum sínum, þ.e. að segja störfum sínum lausum. Væri nær að þessir herrar litu í eigin barm og skoðuðu eigin þvermóðsku. Bæði er að kröfur fóstura voru alls ekki nýjar af nálinni, heldur fram komnar fyrir 2-3 árum og sérhver sem að þjóðfélagsmálum starfar hefur vart komist hjá því að sjá hvert stefnir með þjóðfélagsþróunina og stöðu þessara uppeldisstarfa. Kröfurnar voru hunsaðar og ekkert hirt um að viðurkenna mikilvægi starfars. Það var fyrst eftir að fósturur sögðu upp störfum sínum og hættu, að samningar tókust. Þeir sem lengst stóðu upp fyrir haus í þvermóðskunni voru herrarnir Ragnar Arnalds fjármálaráðherra og hans sérlegur ráðunautur Þróstur Ólafsson, báðir kunnir af stuðningi við baráttu alþýðu fyrir battum kjörum - í orði.

Það var mikill sigur fyrir fósturur að standa við baráttuaðferð sína - uppsagnirnar - og enn meiri sigur að ná fram verulegum hluta krafanna.

Til hamingju fósturur - þið hafið sýnt hvað hægt er að gera til að reka á eftir réttlátum kröfum. -E.

Á að þjóðnýta álverið?

Verkalýðsblaðið leitaði til Elíasar Davíðssonar og bað hann að segja álit sitt á hugmyndum um þjóðnýtingu álversins, sem komist hafa á kreik eftir að upp komst um óhreint mjöl í pokahorni Alusuisse varðandi innflutning á súrúli.

Elías var fyrst spurður að því hvort raunhæft væri að tala um þjóðnýtingu.

- Ekki er hægt að fullyrða hvort raunhæft sé að tala um þjóðnýtingu á þessu stigi málsins. Nauðsynlegt er að gera nákvæma athugun á hagkvæmni álversins frá öllum hliðum og það verða íslensk stjórnvöld að gera. Ef þjóðnýting reynist hagkvæm, þá er það mjög góður kostur.

Annar kostur er sá að taka upp samstarf við annan aðila en Alusuisse. Einnig hefur verið talað um að íslendingar eignist minnihluta í Álverinu, en það er óæskilegt. Þeir verða að eignast

afgerandi meirihluta í því. Ef hagkvæmt reynist að þjóðnýta álverið er best að búa til markvissa áætlun um að íslendingar taki yfir álverið fyrir 1990. Þá yrði unnið markvisst að því að færa alla þekkingu á stjórnunarmálum yfir til íslendinga, og þetta mundi gerast hratt og af krafti, en ef að við eignuðumst álverið hægt, þá er hætt á ýmskonar vandræðum í þessum efnunum.

Hvað með aðrar hliðar málsins, lagahlið, hráefni, markað o.fl. Er ekki hætt á að stóru auðhringarnir geri okkur erfitt fyrir? - Það er ekkert sem stendur í vegi fyrir þjóðnýtingu lagalega séð, enda er það í fullu samræmi við stjórnarskrána og álsamninginn. Hins vegar er matsatriði hvað á að borga Alusuisse mikið fyrir, það verður að taka tillit til þess að þeir hafa flutt mikinn gróða

úr landi. Það verður að kanna vel.

Erfitt er að segja fyrir um hvort stórfyrirtækin muni reyna að hindra okkur í að ná mörkuðum erlendis. Alusuisse er illa liðið þar sem það starfar, t.d. í Ástralíu og Sviss, og önnur álfyrirtæki munu reyna að bola því burt. Hvað varðar hráefniskaup og markaðsöflun er nauðsynlegt að kanna þau mál mjög vel, markaðsverð á áli o.fl. Reyndar er það svo að hagnadurinn af álverinu hér er mjög mikill, hreinasta gullnáma fyrir Alusuisse og yrði svo auðvitað líka fyrir íslendinga.

Svokölluð margföldunar-
 áhrif sem mikið var rætt um í upphafi að yrðu af starfsemi álversins hafa ekki orðið. Ýmis framleiðsla sem venjulega er unnin í álverunum sjálfum er t.d. flutt inn, rafskaut o.fl. Ragnar Halldórsson forstjóri ÍSAL hefur undanfarið talað um að fullvinnsla úr álinu hér

sé óhagkvæm og er það annað en sagt var í upphafi. Ef álverið yrði þjóðnýtt hefðu íslendingar alla möguleika á fullvinnslu úr álinu eftir því sem þeir vildu.

Alusuisse er auðhringur, sem með aðstöðu sinni getur haft áhrif á stefnumótun í iðnaðarmálum hér á landi. Álverið er of stór eining í íslensku efnahagslífi til að erlendir aðilar eigi það. Þetta er hattulegt íslendingum.

Telurðu líklegt að þjóðnýting verði að veruleika? - Hugmyndin um yfirtöku íslendinga á öllu eða hluta af álverinu vinnur á meiri hylli stjórnmalamanna og annarra áhrifamanna. Ráðherrar úr tveimur stjórnmalaflokkum hafa lýst yfir stuðningi við hugmyndir um meirihlutaeign íslendinga, og jafnvel Jóhannes Nordal hefur minnst á þetta í öðru samhengi að vísu. Meiri líkur eru því á meirihlutaeign en áður.

ADI.

Við sköpum söguna

Stóratburðir sögunnar verða þegar allar aðstöður eru réttar og forsendur fyrir því að hugsjónir manna og stétta verði áþreifanlegar í verki. Það voru t.d. ekki aðstöður til og forsendur fyrir að Ísland hlyti sjálfstæði á 18. eða 19. öld. Það finnst engum skrítið, enda atburðurinn liðinn og hægt að rannsaka hvaða skilyrði voru þá fyrir hendi. Það er öllu erfiðara að segja til um skilyrði fyrir stóratburðum sem eiga eftir að gerast í Íslandssögunni.

Auðvitað má læra af fortíðinni. Það er t.d. ljóst að fyrrnefndar aðstöður og forsendur eru efnahagslegar, pólitískar og menningarlegar. Á Íslandi þurfti "iðnbyltingu" til þess að fjörkippur færdist í sjálfstæðisbaráttuna. Í Danmörku átti frjálslyndur

hluti nýrrar borgarastéttar hlut að máli og hér heima sameinuðust stéttir - verkamenn, bændur og þorri nýrrar borgarastéttar til átaka o.s.frv.

Hvaða skilyrði eru þá fyrir byltingu þar sem verkamaðurinn og launamaðurinn og bóndinn tekur við sem eig-

andi atvinnutækja og stjórnandi þjóðfélagsins? Sumir telja svo að þessu marki sé þegar náð, en aðrir telja það óráð eða ómögulegt. Aðrir vita betur. Þeir benda á innbyggðar mótsagnir auðvaldsskipulagsins og segja: "Það er engin læking til á eilífum vandamálum kerfisins innan ramma þess sjálfs". Samt kunna þeir ekki að útskýra hvernig og hvernig efnahagskerfið hrynur í rúst. Auðveldara er að segja til um pólitísku forsendurnar: Ófluga hreyfingu launafólks sem þverskallast við boðum og bönnum atvinnurekenda, kann til verka í sinni baráttu og lætur ekki staðar numið við umbætur.

En er þetta tal um sósíalisma ekki trúarbrögð? -

spyrja margir. Ekki ef það teljast ekki trúarbrögð að vita að vatn sýður ef það er hitað við réttar aðstöður og að vissu marki. Þjóðfélagið lýtur sínum lögmálum, þótt þau séu flóknari en eðlisfræðin. Þessi lögmál verðum við að þekkja - öll.

Þá vitum við, en trúum ekki og Milton Friedman getur ekki glapið okkur með tali um mismunandi íðfileika manna til arðráns, frjálsan kapitalisma og stöðvun seðlaprentunar.

Mergurinn málsins er sá að margir verkamenn, annað launafólk og smábændur setta sig ekki við lífsskilyrði sín og sjá, svart á hvítu, að yfirklor kapitalsimans er gagnslítið. Enn vantar meiri vísu um mátt heildarinnar og þýðingu hvers einstaklings og enn er mest á huldu um leiðir. Í þessu

liggur veikleiki verkalýðshreyfingarinnar (almennra einskis að styðja ekki hverri baráttuvott. Erfiðleikar og félaga) og sósíalísku hreyfingarinnar - en líka nokkur styrkur. Í óvissunni og reiðinni felst ferskleiki, fróðleiksþorsti og djörfung sem kemur í ljós fyrr en síðar.

Það er til einskis að bfða það er til einskis að sitja hjá við umræðu - það er til mistök afla reynslu ekki síður en ávinningar og eru hluti af þjóðfélagsstarfi hvers manns. Það erum við sjálf sem stýrum þróun íslensks þjóðfélags í tengslum við aðra hópa þess - bæði án þátttöku í pólitísku starfi og með henni. Þátttakan er besti kosturinn, sama hvort hreyfingin stefnir tímabundið upp eða niður.

-ágé.

Heimsókn Jakobs Swiecikís

EINING Á ÍSLANDI.

"Þetta var merkileg reynsla og ágætt tækifæri til að kynna málstað Einingar" – svo mælti Jakob Swiecickí er hann kvaddi landið að lokinni 6 daga heimsókn í boði Kommúnistasamtakanna og Verkalýðsblaðsins, dálítið slæptur eftir stranga vinnudaga.

Eins konar sendiherra.

Jakob Swiecickí er félagi í KOR og Einingu í Póllandi, en búsettur í Svíþjóð. Hann hefur dagleg samskipti við forystu Einingar og er um tíma á launum hjá Alþjóðasambandi frjálsra verkalýðsfélaga, sem styður þannig Einingu. Hlutverk Jakobs er að ferðast um V-Evrópu og kynna málstað Einingar, hafa samskipti við fjölmiðla, þýða og koma á framfæri ýmsum plöggu Einingar og miðla sambandi milli Einingar og þeirra sem þess óska. Jakob er einnig höfundur eða ritstjóri bóka og tímaritsgreina um Pólland en kennir stjórnmálafræði við Stokkhólmsháskóla þegar hann er ekki í fullri vinnu fyrir Einingu eins og nú.

Frá Geir til Neista.

Dagblöðin íslensku gerðu ágæta grein fyrir heimsókn og máli Jakobs Swiecickís, nema Vísir. Útvarp og sjónvarp sömuleiðis. Hann hitti Steingrím Hermannsson

og aðra framámenn Framsóknarflokksins, Geir Hallgrímsson, Guðrúnu Helgadóttir og fulltrúa BSRB, ASÍ, BHM og Félags bókagerðarmanna. Tíðindamenn Neista áttu við hann langt viðtal og hann hitti einnig nokkra einstaklinga að máli, m.a. forseta Íslands í almennum viðtals tíma. Alþýðuflokkurinn sá ekki ástæðu til að þiggja boð Jakobs um heimsókn.

Fámennur fundur.

Mánudaginn 4. maí var svo haldinn almenmur fundur með Jakobi, samlega vel auglýstur. En nú brá svo við að þangað komu aðeins 20-30 manns. Má það teljast furdulegt tómlæti. Enginn framamaður flokkanna sást þarna, sýnilega enginn Alþýðubandalagsmaður, tveir fylkingarfélagar, enginn af félagsvísindamönnum Háskólans, utan Arnór Hannibalsson, og þannig mætti lengi telja. Fundurinn var hinn fróðlegasti og óskandi að ísl. félagsmálasprautur létu sig málefni varða meir

en eitthvað annað. Jakob Swiecickí hélt stuttar tölur á útifundum Rauðrar Verkalýðseiningar og Baráttugöngu launafólks 1. maí. Fulltrúaráðið sá hins vegar ekki ástæðu til að þiggja boð um að hann talaði í aðgerðum þess í R.vík, en hann óskaði eindregið eftir því að gera ekki upp á milli neinna aðgerða 1. maí.

Lærum af Póllandi.

Tilgangur KS og blaðsins

Þessir tveir náungar reka eina af prentsmiðjum Einingar í Póllandi. Öll fjárhagsaðstoð frá Vesturlöndum er notuð til prentbúnaðar. Hvernig væri nú að ísl. verkalýðsfélag seildust í sjóðina? Berið fram tillögur, lesendur góðir.

- agé.

Framhald af forsiðu

kannski hleypt kjarki og baráttuvilja í launafólk. VSI vill líka læsa samningana enn frekar í fasta-nefndum og sérfræðinganefndum skv. 3 liða-tillögu þar um. Reyndar eru þeir á móti ríkisafskiptum af samningum, en það mun varla koma í veg fyrir þau. Loks heimtar VSI skattaávilnanir og niðurfellingu aðflutningsgjalda af hráefnum og varahlutum.

Hart móti hörðu.

Þeir hjá VSI koma til dyranna nær því að vera rétt klæddir en þeir hjá ASÍ. Formaður VSI segir sínum mönnum að rauntekjur verkamannaheimilis hafi nú verið 11.700 kr. á mánuði um stund en hagnaður í iðnaði um 1% af tekjum en 0-1% í verslun. Hann boðar því sókn á hendur launafólki. Manni virðist hins vegar að framámenn "verkalýðsflokka" og helstu verkalýðsforingjar taki þessu sem Stórasamleik og trúi því að það verði atvinnuleysi ef kreistar eru launahakkanir og mannsæmandi vinnukjör út úr flibbagenginu í Garðastræti. Verköll og barátta kostar tekju-missi, erfiðleika og meiri vinnu – um stund. En það sýnir sig að linkan gerir það líka – mun lengur. Kannski er rétt að sakja nú á eða ef til vill verða varnaraðgerðir að nægja. -agé.

Pólland á krossgötum

Póverjinn Jakub Swiecicki dvaldi hér á landi um síðustu mánaðamót í boði KS og Verkalýðsblaðsins. Hér á eftir fylgir frásögn byggð á viðræðum við JS og ýmsu því er fram kom á fundum hans hér.

Bylting.

JS gekk svo langt að segja, að þeir atburðir sem nú áttu sér stað í Póllandi og hófust með verkföllum í ágúst 1980 jafngiltu byltingu. Þessu til skýringar sagði hann, að nú hefði verið leyst úr lædingi og sameinuð átátuga innibýrgð reidi verkalýðs og amarrar alþjóðu, og þrá þeirra eftir battum lífsskorum og mannréttindum. Hann sagði: "Sl. 35 ár myndaðist valdakerfi af sovískri gerð í Póllandi, samfélag grundvallað á blekkingu, samfélag sem kallar sig alræði öreiganna, en er alræði skrifinnanna, samfélag sem segir sig sósíalískt, en er í raun arðránskerfi flokksbubbanna, hinnar nýju borgarastéttar".

Þá kom fram að pólski verkamannaflokkurinn hefði komiat til valda eftir seinni heimsstyrjöldina í skjóli erlends hers í landinu. Þetta atriði taldi JS ákaflega þýðingarmikið. Hann svaraði neitandi spurningu um það hvort mun þann sem finna mætti á aðdraganda og þróun tékknesku umbóta-tilraunarinnar 1968 og atburðanna í Póllandi nú, mætti skýra að einverju með því að tékkneski flokkurinn hefði verið nær því að hafa meiri hluta fylgi þjóðarinnar að baki sér við valdatöku, en sá pólski. Sama hefði átt sér stað í öllum Austur-

Evrópu-ríkjunum, valdatakan varð í skjóli erlends hervalds, en ekki borin fram af verkalýðsstéttinni. Þannig hefðu þessir valdaflokkar fljótlega breytt um eðli, úr því að vera flokkar með hugmyndafræði og hugsjónir sem flokksmenn sameinuðust um, í að verða stofnanir til að stýra samfélögum, valdatakin einber. Þessu til dæmis tók hann örlög áhrifamikilla hugsjónamanna og starfsamra félaga í flokkunum frá því fyrir stríð og í stríðinu, en fyrir slíka var ekki pláss í hinum nýju valdatastofnunum og þeir voru hreinsaðir út. Eftir það hefðu komist til metorða menn sem væru tækifærissinnar og aðrir þeir sem sóst hefðu eftir tryggunni stöðum og hagsmunaaðstöðu. Þannig hefðu þessir flokkar ena sameiginlega hugmyndafræði eða stefnu félaganna í okkar skilningi.

Samstaða.

JS sagði að það sem gerst hefði í Póllandi nú, yrði best lýst með nafni hinna frjálsu verkalýðsfélaga "Solidarnosc", Samstaða. Tekist hefði að mynda samtök sem tengdu verkafólk og aðra vinnandi alþjóðu "láréttum böndum", þar sem fólk sameinaðist um nærtækustu hagsmuni sína. Þetta hefði gerst í þjóðfélagskerfi sem byggði völd sín á að einangra einstaklingana hvern

Jakub Swiecicki.

Efnahags ástandið.

Um efnahagslífið sagði JS, að Pólland væri í raun gjaldþrota í dag, en lána-drottinn á Vesturlöndum hefðu veitt greiðslufresti, sem kæmu í veg fyrir algjört hrún. Þannig væri ástandið nú, að enginn héldi því fram í alvöru að hægt væri að halda áfram á þeirri braut er fetuð hefði verið hingað til. Sagt hefði verið að í Póllandi væri rekinn áætlunarbúskapur, en JS vildi heldur kalla það "skipunar-búskap", því áætlanagerðin hefði falist í að stjórnarstofnun hefði sent fyrirtækjum skipanir um framleiðslumagn og tegundir, og fyrirtækin þannig haft það hlutverk að framleiða upp í áætlanir burtséð frá þörfum pólsks

batts hags pólsks verkalýðs, steyptu landinu þess í stað í gífurlegar skuldir.

Aðspurður um efnahagssamskipti Póllands og Sovétríkjanna, hvort þar væri um að ræða eins konar nýlendu-samband, sagði JS að ákaflega erfitt væri að segja nokkuð víst um það. Allir viðskiptasamningar landanna væru leynilegir og aldrei gefnar upplýsingar um magn vörutegunda eða verð. Hins vegar væru uppi miklar vanga-veltur um þetta og sýnt hefði verið fram á margt, sem benti til óhagstæðra viðskipta. Nefndi hann nokkur dæmi um þetta. Hann sagði að strax eftir stríð hefðu Sovétríkin hirt öll framleiðslutaki í iðnaði úr iðnvæddum austurhéruðum Þýskalands sem Pólland fékk í stríðslok í stað þeirra pólsku héraða sem féllu undir Sovétríkin. Í ólgunni í Póllandi 1956, hefðu komið fram fyrir almenningssjónir samningar gerðir stuttu eftir stríð, þar sem Pólland skuldbatt sig til að selja Sovétríkjunum kol á verði sem var langt undir heimsmarkaðsverði, en þessum samningum var rift er Gomulka komst til valda. Dæmi væru frá seinni tímum um að bændur hefðu stöðvað og affermt flutningalestir á leið til Rússlands hlaðnar nautakjöti frá þessu landbúnaðargósenlandi, þar sem alþýðan býr við stöðugan kjótskort. Loks sagði hann, að í Póllandi væri mikill skipasmiðaiðnaður, þar sem mest af stjórnækjum og finni vélbúnaði í skipin væri keyptur tilbúinn frá Vesturlöndum fyrir vestrænan gjald eyri, en skipin væru seld í Austur-Evrópu fyrir rúblur sem væru rangt skráðar miðað við vestræna gjaldmiðla. Frh. á bls. 5

Merki Einingar. "Höfundur" þess er verkamaður sem rissaði upp stafina þannig að þeir sýndu kröftuga, fljótgerða og þetta samstöðu. Pólski þjóðfáninn trónar efst.

frá öðrum og afstaður milli manna væru "læðrétt bönd upp og niður píramídalagada þjóðfélagsgerðina". Undir-rótina að þessum atburðum taldi hann mega rekja til, annarsvegar ákaflega bágborins ástands pólsks efnahagslífs og hins vegar staris og umræðu þeirrar sem KOR-nefndin hefði átt frumkvæðið að.

verkalýðs eða arðsemi framleiðslunnar. Þannig tók hann dæmi af miklum fjárfestingum í þungaiðnaði, sem aftur kölluðu á aukna raforkuframleiðslu, sem þýddi nýjar kolanámur, en allt þetta bákn skilaði litlu sem engu til aukinnar neyslu eða

Óhæf stefnuskraradrög

Bréf frá félaga utan Reykjavíkur.

Ekki stóð á viðbrögðum við drögum að stefnuskrá fyrir Kommúnistasamtökin, sem birtist í síðasta tbl. Vbl. Hér á eftir fylgir mjög hörð gagnrýni á drögin, frá félaga utan Reykjavíkur. Jafnframt því sem við birtum þetta bréf, hvetjum við aðra til að láta í sér heyra um efnið.

"Fyrir örfáum dögum barst mér í hendur lesbók 2 (VBL) sem m.a. hefur að geyma drög að stefnuskrá KS: Þau voru þannig að ég gat ekki látið hjá líða að skrifa ykkur nokkur orð. Í stuttu máli, þá eru þessi drög óhæf sem stefnuskrá fyrir kommúnísk byltingarsamtök, ruglingsleg og undir sterkum hughyggju- og frumspekiahrifum. Meira en helmingur er alveg ónothafur og verður að semja alveg upp að nýju. T.d. er hvergi minnst á díalektíska efnishyggju, lögreglan "gleymdist" í kaflanum um ríkisvaldið og alræði öreiganna hefur orðið útundan. Í staðinn eru t.d. settar fram hugmyndir eins og að óvinir sósíalísmans (and-

staðingar...) skuli fá að bindast samtökum undir sósíalísmannum o.s.frv.

Kaflí 1 er þess eðlis að höfundur hans fengi í einkunn 2-3 af 10 fyrir kenningu sína um uppruna fræðikenningarinnar (aðeins ein af hugmyndauppsprettum marxísmans nefnd, en með réttu eru þær þrjár, og alveg gleymist að geta efnalegra eða þjóðfélagslegra orsaka tilkomu hans). Óréttlát skipting er sett í staðinn fyrir ójöfn skipting (röng þýðing?). Rétt aðeins er imprað á ýmsum grundvallar hugtökum sögulegrar efnishyggju, hvað þá tengsl

hennar við starf (í raun er athafnir kannski betri þýðing en starf). Óljóst er hvort er leiðandi starf eða fræðikenning, einhliða áhersla er lögð á sérkenni mótsetninganna en almenn, eða sameiginleg einkenni mótsetninganna gleymast (þ.e. aðeins minnst á mikilvægi sérkenna þjóðfélaga ekki sameiginlegra einkenna þeirra). Að lokum er svo í Kafla 1 klykkt út með óbarfa áminningu um Kína.

Kaflí 2. Ekkert minnst á lögreglu, (vopnuð) valdaþyting er kölluð stéttaátök, því er haldið fram að borgarastéttin hafi verið eina byltingarstéttin í lénsskipulaginu og að hún hafi komið fram á undan verkalýðsstéttinni, samkv. skilgreiningu þá er það ómögulegt, (þriðja stéttin eða nýja stéttin var í raun tvar andstaðar stéttir). Hlutverk kommúnista er ekki lengur að leiða verkalýðsstéttina til byltingar, heldur að skapa forsendur fyrir "...stéttabaráttu", hvaða forsendur (hverjar eru almennar forsendur byltingar og hverjar eru sér-

takar fyrir Ísland), hvernig (með valdbyltingu) "gleymdist".

Kaflí 3. Kenningin um tengsl flokksins, framvarðsveitar verkalýðsstéttarinnar er endurskoðuð án skýringa, án þess meira að segja að minnst á hana og einfaldlega slegið föstu að kommúnistar hafi þá afstöðu að verkalýðshreyfingin í sósíalísku þjóðfélagi skuli vera sjálfstað o.s.frv... Hlutverk KS virðist ekki fólgið í því að beita marxlenínísmannum við ísl. aðstaður, heldur "útbreiða, útskýra, þróa". Samfylkingar eru gerðar algildar og skilyrðislausar, sem er fáránlegt og í andstöðu við hagsmuni alþýðunnar (þær eru leyfilegar og stundum askilegar ef afstaða til einstakra mála er sameiginleg, en alls ekki alltaf né skilyrðislaust).

Kaflí 4 er þokkalegur og þar af leiðandi undantekning, en minnst ekkert á baráttuaðferðir og er ekki tæmandi.

Kaflí 5 ruglar saman kenningum Stalíns og skilgr. á sósíalísma og svo stéttum á tíma sósíalísma við seinni tíma notkun, sem inniber tímabil alræðis öreiganna sem hluta af sósíalísmanum. Höfundur virðist styðjast við einhverja aðra aðferð en aðferð efnishyggju við skilgreiningu stétta, því hann hafnar að borgarastéttin sé stétt sem arðræni og eigi framleiðslutæki og sé þar af leiðandi þurrkuð út við þjóðnýtingu (samnýtingu) á framleiðslutækjunum. Hann ruglar stétt saman við stéttsvikara. Höfundur dirfist að tala fyrir hönd allra íslenskra kommúnista í hugspekilegri skilgreiningu sinni á stéttum í sósíalísku þjóðfélagi og heldur ranglega fram að Kínverjar víðurkenni nú ekki hættu á borgaralegri endurreisn o.s.frv. o.s.frv. Ég hef margt fleira við þessa endurskoðunarsinnuðu stefnuskrá að athuga, en hef ekki tíma til að setja allt á blað nú.

Byltingarsinnaðar félaga-kveðjur,

félagi utan Reykjavík".

Bob Marley fallinn frá

Bob Marley lést 11. maí sl., 36 ára að aldri. Banameinið var krabbamein.

Bob Marley var fyrsta og frægasta poppstjarna þriðja heimsins. Hann var Jamaica það sem John Lennon og Bítlarnir voru Bretlandi. Bob Marley ruddi jamaísku alþýðutónlistinni, reaggacínu, leið inn á alþjóðamarkað. Og gott betur: Hann gerði reaggaei að stórveldi á heimsmálkvarða.

Bob Marley var afskaplega tilfinningaríkur og skemmtilegur söngvari. Og sem laga- og textasmiður verður hann hikaust talinn í hóp þeirra bestu.

Músíkhæfileikana nýtti Bob Marley í þágu hinna snauðu og kúguðu. Hann boðaði byltingu. Hann skoraði á menn að rísa upp og berjast fyrir rétti sínum. Fyrir rúmum fjórum árum var Marley sýnt banatilræði í Kingston á Jamaica. Talið er að þar hafi banda-

ríska leyniþjónustan CIA verið að verki. Nokkrum klukkutímum eftir að morðtilraunin var gerð átti Marley nefnilega að koma fram á baráttuhátíð sem stefnt var gegn CIA.

Marley leit á reggaeið sem baráttutæki fyrst og fremst. "Pönkið er baráttumúsík hvíta mannsins og reggaeið er baráttumúsík okkar svörtu" sagði Marley þegar Clash og Sex Pistols "slógu í gegn". En hann lagði ríka áherslu á að pönkurunum og reggaeistum þætti vönt hvorum um annan: "Því báðir berjumst við gegn heimsvaldastefnu og fasísma af öllum gerðum". Það var því svolítið kaldhæðnislegt að Bob Marley fékk stóra tækifærið þegar fasistinn Eric Clapton söng inn á plötu lag Marleys "I Shot The Sheriff" árið 1974. Plata þessi fór í 1. sæti bandaríska vinsældalistans. Bæði fyrr og

tónlist

síðar hafa ýmsir aðilar sungið lög Marleys inn á plötur og hlotið vinsældir fyrir. En uppátaki Claptons

vakti sérstaka athygli. Clapton var nefnilega á góðri leið með að verða gleymd "súperstjarna" þegar þetta gerðist. Á einka-plötum hafði hann líka nánast eingöngu reitt sig á frumsamið efni. Að auki var Clapton opinber stuðningsmaður breskra fasista og þ.a.l. í hópi svörnustu pólitískra andstaðinga Marleys. Mesta athygli vakti þó að við nánari athugun kom í ljós að flutningur Claptons á "I Shot The Sheriff" var hálfgerð nauðgun í samanburði við flutning Marleys sjálf á þessu ágæta lagi. Marley átti samt aldrei plötu í 1. sæti engilsaxnesku vinsældalistanna. Að margra áliti kom aðeins dökkur hörundslitur Marleys í veg fyrir það. Hinsvegar fóru margar plötur Marleys í 2. sæti þessara lista.

Af athyglisverðum plötum með Bob Marley má nefna: "Burnin'", "Natty Dread", "Rastaman Vibration" og "Survival". Sú síðastnefnda fékkst til skamms tíma í Októberbúðinni. -JGUD.

Framhald af forsíðu

Til að standa undir kostnaði af þessum fundi sem var ærinn (húsaleiga, flugfaragjöld fyrir gesti, auglýsingar o.fl.) var gefið út límmmerki með áletruninni "Aukið lýðræði í verkalýðshreyfingunni". Merkin er unnt að fá að Brekkugötu 13-A Akureyri, sími 25675.

Stofnuð hreyfing.

Í framhaldi af þessum fundi hefur áhugahópurinn ákveðið að halda innan skamms annan fund, sem verður þá stofnfundur hreyfingar. Félagsskapur sá verður opin og öllum launþegum hér nyrðra, sem áhuga hafa á að beita sér fyrir auknu lýðræði og aukinni þátttöku almennra félaga í störfum og stefnumótun launþegasamtakanna. Áætlað er að á fundi þessum liggi frammi fjölrituð eintök allra ávarpa sem flutt verða á fyrri fundinum. Unnið verður í starfsþópum. Fundur þessi verður nánar auglýstur síðar.

(Byggt á fréttatilkynningu)

(VBL mun fjalla betur um mál þessi í næsta tbl.)

Framhald af bls. 4

Pólland á krossgötum

Þessi dæmi og mörg fleiri bentu til arðránsafstaðna milli Póllands og Sovétríkjanna, en tölulegar upplýsingar skorti til að slá því föstu.

Hlutverk KOR-nefndarinnar.

JS sagði að stefna sú og stjórnlíst sem notuð hefði verið af KOR-nefndinni og umræðunni í kringum hana eftir atburðina 1976 (verkföll og valdbeiting lögreglu gegn þeim), væri grundvallaratriði í því sem nú væri að gerast. Hann sagði að í sjálfri nefndinni hefðu verið 30 menntamenn, margir sem haldið hefðu uppi andófi sem kallaðir voru "endurskoðunarsinnarnir".

Sú stefna sem mótast hefði eftir 1976 falist í því að hætt væri að reyna að vinna að umbótum innan flokksins, en þess í stað stuðlað að sjálfsskipulagningu verka-

lýðsins kringum nærtækustu hagsmunamál sín. En samtök alþýðu hefðu síðan sett fram róttakar umbótakröfur, svo sem um félagafrelsi, prentfrelsi, efnahagsumbætur, raunveruleg verkamannavöld í verksmiðjum o.s.frv. En um leið hefðu þau sett sér sjálfviljugar takmarkanir, forræði flokksins fyrir samfélaginu, pólska herinn og afstöðuna til Sovétríkjanna. JS sagði að auðvitað snertu aðrar kröfur frjálsu verkalýðsfélaganna þessi fyrirbæri og þá sérstaklega til lengri tíma litið, en þessar takmarkanir væru mjög mikilvægar og ein af ástæðunum fyrir að enn hefðu hvorki pólsk yfirvöld né sóvésk reynt að beita valdi gegn Samstöðu.

Framtíðarhorfur.

JS sagði að félagar í Samstöðu væru 10 milljónir og væri það bróðurpartur

verkalýðsstéttarinnar. Þessi staðreynd léti ekkert svið pólsks samfélags ósnortið og sem dæmi mætti nefna að af þrem milljón félaga í flokknum væri ein milljón jafnframt félagar í Samstöðu. Þannig yrði þessi hreyfing utan flokksins á endanum til að breyta flokknum ef hún fengi að nalda áfram óáreitt. Hætta á því að Sovétríkin reyndu að grípa inni með hervaldi væri vissulega fyrir hendi, sagði JS, en ráðamenn í Kreml yrðu að vega það á móti blóðugu stríði við pólska herinn sem þeir vissulega koma til með að vinna, en eftir það blóðugt og dýrt hernám. Enn sem komið er hefðu þeir reynt að beita öðrum aðferðum og enn fremur að einangra Pólland frá öðrum ríkjum Austur-Evrópu til að koma í veg fyrir "smit". Það síðarnefnda væri gert með að loka landamurum og miklum áróðri í Austur-Þýskalandi og Rússlandi þar sem alið væri

á gömlum þjóðernisfordómum gagnvart pólvörum, og gengið væri ótrúlega langt.

JS var bjartsýnn á þróun mála, en sagði að þar kosningar sem nú attu sér stað í flokksdeildum hér aða til flokksþingsins í sumar væru ákaflega mikilvægar og pólski flokkurinn ætti eftir að gerbreystast ef þar fá að fara fram sem horfði og þingið yrði haldið. Hann sagði að vissulega væri hætta á innrás frá Sovétríkjunum stöðugt fyrir hendi en það að fjölmiðlar á Vesturlöndum hömruðu á þessu atriði og eins og biðu eftir því, yrði til að draga úr fordæmingu á slíku athafi á Vesturlöndum ef af yrði, þar sem fólk tæki að líta á það sem eitthvað óhjákvæmilegt. Hitt væri mun mikilvægara að lönd gæfu fyrirfram út yfirlýsingar um viðskiptabann ef af slíku yrði, það skildu herrarnir í Kreml, og með þeim orðum lýkur þessari frásögn.

-KK.

Framhald af bls.2

innar. Eins og blaðamaður Klassekampen skrifar þá minnir þessi undirskriftasöfnun á manninn sem týndi húslyklinum á dimmu haustkvöldi. Í stað þess að leita þar sem hann týndi lyklinum, leitaði hann undir ljósastaurnum. Það var auðveldara að leita þar. Á sama hátt er auðveldara að berjast fyrir sýndarmarkmiðum um kjarnorkuvopnalaus Norðurlönd, sem þegar eru kjarnorkuvopnalaus, en að berjast fyrir raunverulegri afvopnun stórveldanna. Raunar má setja stórt spurningamerki við heilindi bæði norrænna og íslenskra Allaballa í baráttunni gegn kjarnorkuvopnum, ef ekki má hreyfa við Sovétríkjunum.

ÁDJ

1. maí — dagur faglegrar samstöðu eða .. ?

Þrátt fyrir viðleitni félaga úr Kommúnista-samtökunum til þess að koma á fót einni göngu stéttabaráttusinna 1. maí, urðu göngurnar 3 eins og undanfarin ár. Ganga fulltrúaráðs-ins, Rauð verkalyðseining og baráttuganga launafólks, sem var skipulögð af tveimur fél-ögum iðnnema; félagi bókagerðarnema og félagi járníðnaðarnema. Síðastnefnda gangan naut stuðnings Kommúnistasamtakanna.

Hversvegna ekki samstaða?

Höfuðleiðarljós Fylkingar-innar í 1. maí starfinu virtist vera það, að frysta Kommúnistasamtökin úti. Þessi baráttulist Fylkingar-innar mistókst, þó vissu-lega væru þar aðgerðir sem KS studdu töluvert fámennari en göngur sem forverar þeirra hafa gengist fyrir undanfarin ár. Meginröksemd Fylkingarinnar fyrir því að hafna samstarfi við KS var í fyrstu sú, að RVEI væri einstaklingssamfylking og því kæmi samstarf ekki til greina nema á einstakl-ingsgrundvelli. Þetta þýddi að félagar KS hefðu orðið að ganga inni RVEI án minnstu tryggingar um að tillit væri tekið til stefnu miða þeirra. Þessu er vitanlega auðvelt að svara á þann hátt, að engin skyn-samleg rök mæla gegn því að tvær "einstaklingssamfylk-ingar" hafi með sér sam-starf, enda eru þess næg fordæmi. Í annan stað er allt tal um RVEI sem ein-staklingssamfylkingu hrein-asta blekking. Forsenda þess að hægt sé að nefna slíka hreyfingu sem RVEI því nafni, er að hinn pólitíski grundvöllur hennar rúmi einstaklinga af nokkuð misjöfnu pólitísku saudahúsi. Það gerir grundvöllur RVEI raunar ekki. Grundvöllurinn höfðar í heild tapast langt útfyrir ramma nánustu stuðningsmanna FBK, þó svo fleiri láti sig hafa það að ganga í göngunni (ekki er hægt að líta á þá sem aðila að samfylkingunni).

Vitanlega eru þetta almenn sannindi sem ekki þarf að segja Árna Sverrissyni og öðrum Fylkingarmönnum. Enda voru rökleysur þessar ekki lengi í hávegum hafðar, en við tóku aðrar. Var nú kennt um formlegu tilvistar-leysi Sameiningar og því að ekki hafði borist formlegt tilboð um samstarf. Nú er það ekki háttur þeirra sem í raun æska samstarfs, að hengja sig í formsatriði, en að auki fá ég ekki séð tilgang þess að gera form-legt tilboð um samstarf sem í raun hefur verið hafnað fyrirfram. Enda kom það ekki flatt upp á neinn þegar Árni Sverrisson glopraði því útúr sér á fundi Sameiningar, að eigin-lega hefði Fylkingin ekki mikinn áhuga á slíku sam-starfi.

Baráttuganga launafólks.

þegar viðræður fulltrúa

þróunin yfir í hreina fag-lega göngu varhugaverð og alrangt að ýta undir hana. Vitanlega er þetta spurn-ing um baráttulist, og að því skilyrði uppfylltu að til sé allviðtak fagleg and-stöðuhreyfing er ekkert því til fyrirstöðu að gera 1. maí að vogarstöng hennar. En slík hreyfing er ekki

KS, RVEI og fyrrgreindra iðnnemafélaga fóru útum þúfur, stóðu KS og iðnnema-félögin frammi fyrir þremur valkostum: Aðgerðarleysi, styðja RVEI, eða gangast fyrir eigin aðgerðum. Eftir það sem á undan var gengið kom stuðningur við RVEI tapast til greina og lúpulegt aðgerðarleysi er ærlegum mönnum ósamboðið. Kosturinn var því í rauninni aðeins einn, að skipuleggja eigin aðgerðir.

Grundvöllur baráttugöng-unnar var fyrst og fremst faglegur, auk nokkurra al-þjóðlegra kjörorða. Sós-íalískt yfirbragð hafði hann ekki og hin alþjóðlegu kjörorð voru fyrst og fremst sett inn vegna þrýstings frá Sameiningu/KS, sem annars lýstu yfir skilyrðis-lausum stuðningi við að-gerðirnar. Kröfur um brott-för hersins og úrsögn úr NATO fyrirfundust ekki. Þetta er mikil breyting frá aðgerðum fyrri ára, og við verðum að spyrja okkur hvort hér sé stigið skref í rétta átt.

Reyndar eru þessar aðgerð-ir ekki fyllilega sambári-legar vegna þess að iðn-nemafélög stóðu að þeim. En þá verður einnig að hafa í huga að Kommúnistasamtök-in sjálf lýstu yfir þeirri stefnu, að samfylkja beri 1. maí öllum andstöðingum stéttasamvinnustefnu ASÍ forystunnar án tillits til flokksbanda. Og meðal fél-aga þeirra og stuðnings-manna í iðnnemafélögunum ríkti mikill ótti við að rjúfa hina faglegu samstöðu með of róttækum kröfum.

En nú verðum við að spyrja: Hvort eigum við sem komm-únistar, að leitast við að efla 1. maí sem faglegan baráttudag verkafólks eða pólitískan? Hvort skal leitast við að hafa yfir-bragð sem inniheld ein-göngu faglegt, eða í senn faglegt, sósíalískt, and-heimsvaldasinnuð og al-þjóðlegt? Að mínu mati er

til í dag og hún verður ekki búin til á einum degi í maí — þó veðurguðir lofi.

Í dag eru forsendur þess að fórna hinu sósíalíska og andheimsvaldasinnuða inni-haldi byggðar á blekkingum. Fyrri blekkingin er sú að slík breiðfylking geti safnað til sín meiri fjölda en sósíalískur valkostur, hin felst í því að leggja að jöfnu andstöðu við ASÍ-forystuna og stéttabaráttu-stefnu. Sú baráttulist að höfða til fólks sem er í ákveðinni andstöðu við for-ystu Alþýðusambandsins (vill jafnvel harðari kjara-baráttu nú), en aðhyllist samt sem áður þann eina stjórnámálaflokk sem opin-berlega kenni sig við stéttasamvinnu missir marks þegar um er að ræða aðgerðir af þessu tagi. Slíkt fólk lítur jafnvel á kröfugöngu sem ímynd kommúnisma — þess sam kommúnisma sem það

eygir í ASÍ forystunni! Hinir sem í raun aðhyllast baráttustefnu eru mótsagna-kenndar undantekningar. Sem kommúnistum er okkur kjarabaráttan ekkert aðal-atríði, þó hún sé vissu-lega mikilvægur þáttur í baráttu verkalyðsstéttar-innar. Þetta eru sannindi sem hafa legið ískyggilega langt inni forsögunni nú undanfarið. Þessvegna tel ég þá stefnu ranga, a.m.k. við núverandi aðstöður, að beinlínis ýta undir hreina fagfélagshyggu 1. maí. Íslenskt alþýðufólk hefur ekki mörg tækifæri til þess að sýna andúð sína á auð-valdsskipulaginu. Gerum því kleyft að gera það 1. maí.

Höfnum nægristeinu.

Af 1. maí starfinu í ár, sem hefur verið eitt hið lé-legasta í mörg ár, getum við dregið nokkrar ályktanir. 1) KS verða að hafa tíman-lega frumkvæði að myndun

samfylkingar stéttabaráttu-sinna og sósíalista, þannig að praktískur sem póli-tískur undirbúningur lendi ekki í eindaga. 2) KS þurfa að vera djarfari að láta reyna á pólitísk stefnumið í faglegru hreyfingu. 3) Ef takast á að knýja RVEI til samstarfs verður að heyja við hana pólitíska baráttu í ríkari mæli en nú

var gert. 4) Snífast verður gegn sjáanlegri hægri- og-uppgjafastefnu innan hreyf-ingar okkar.

Hér hafa verið höfð mörg orð um lítið mál og mun mörgum finnast, en þetta litla mál kann að vera á ýmsan hátt lardómsríkt í ljósi þeirrar umfjöllunar um baráttu- og stjórnlist sem áformuð er. as.

Úr starfinu

Kommúnistasamtökin og VBL buðu hingað manni frá Einingu í Póllandi (sjá frásögn), dagana 29. apríl til 6. maí. Heppnaðist heimsóknin vel.

Samtökin lýstu yfir stuðn-ingi við baráttugöngu launafólks 1. maí í Rvk á þeim forsendum að hún af-markaði sig ekki eftir flokkspólitískum línun og hefði kröfugrunn sem sam-einaði baráttumál veikrar og sundraðrar andstöðuhreyf-ingar í verkalyðshreyfing-unni. Um 80 manns mættu á fund Kommúnistasamtakanna í R.vík.

KS skrifuðu undir yfir-lýsingu með öðrum Írlands-vinum vegna dauða Bobby Sands og tóku þátt í mót-mælaaðgerðum í R.vík.

Ári T. Guðmundsson, einn talsmanna KS, kom fram á fundi Samtaka herstöðva-andstöðinga á Ísafirði 10.maí ásamt Halli Páli Jónssyni, gegn talsmanni

NATO-aðildarinnar úr pláss-inu. Ári ræddi einnig við áskrifendur VBL en nokkrir þeirra hafa hug á að lifga betur við róttæka baráttu á Ísafirði.

Á döfinni er leshringur fyrir félag KS og annað áhugafólk í R.vík, m.a. um framhaldsstarf samtakanna. Uppl. veitir Ári T. Guð-mundsson (s.35904 eða 12223). Þá er verið að kanna áhuga gamalla og nýrra félaga og stuðningsmanna marx-lenínisku hreyfingar-innar á ráðstefnu um val-kosti ísl. sósíalista um þessar mundir. Loks eru 4.tölublöð VBL í undirbúningi, eitt 8 síðna (júní) og þrjú 4 síðna (maí, júlí, ágúst). Við heitum á áskrifendur að taka vel innheimtumönnum eða —seðlum. Og ef hver áskrifandi útvegar einn nýjan áskrifanda erum við á grænni grein.

15.5. — t.

Starf KS í sumar

Sumarið hefur að jafnaði verið tími ládeyðu í pólitísku lífi á Íslandi. Ekki er þó sumar-ið með öllu ónýtanlegt til pólitískra afreks-verka. Í eina tíð voru haldin sumarmót sem gegndu mikilvægu hlutverki í meiriháttar stefnumótun hreyfingarinnar, auk þess sem þau stöppuðu stálinu í félag hennar. Nú hefur nokkuð hallað undan fæti um sinn og sumarið verður að nota til þess að stöðva undanhaldið og undirbúa nýja sókn með haustinu.

Ráðstefna í júní.

Liður í þessum undirbún-ingi verður að líkindum opin ráðstefna í júní. Sérstaklega verður boðað til hennar öllum þeim sem starfað hafa með EIK/KFÍ/og KS í gegnum árin, en af einhverjum ástæðum helst úr lestinni. Efni þessarar ráðstefnu er áttlað bar-áttu- og stjórnlist kommún-ista; að nokkru úttekt á þróun síðustu ára og núver-andi stöðu, en fyrst og fremst verður fjallað um næstu skref sem taka þarf í átt til endurreisnar kommúnistahreyfingarinnar. Með því verður m.a. reynt að kanna viðhorf þeirra sem hvílst hafa á áhorfenda-pöllum undanfarið, svo meta megi hvaða horfur séu á, að gera megi verulegt á-tak til þess að snúa við blaðinu.

...og önnur í ágúst/sept.

Seinni part sumars eða í haust, verður svo að líkind-

um boðað til annarar ráð-stefnu er taki þá mið af niðurstöðum hinnar fyrr-nefndu. Skal því ekki fjöl-yrt frekar um innihald hennar nú. Á milli fyrr-greindra ráðstefna er svo atluð að starfrækja náms-hópi. Hann verður öllum opin.

Enn síðar í haust er svo atluð að boða til ráð-stefnu um sósíalisma.

Reynslan af uppbyggingu sósíalismans víða um heim er margþætt, og nú undanfarið hefur gætt nokkurs ruglings og óvissu um þau mál meðal kommúnista. Reyndar verður að telja hana einn af helstu strengjum þess andbyrs sem kommúnistahreyfingin siglir í um þessar mundir.

Þeir sem áhuga hafa á þátt-töku í ráðstefnum þessum og ekki fá sérstök boð til þeirra, er bent á að snúa sér til Arnórs (s.28904) eða Ara (s.35904).

as.